

Nieuwsbrief

Nieuwsbrief 2025 - Nummer 2

Enquête: Hoe pakt jouw college de wettelijke rapportageverplichting aan?

Gemeenten, provincies en waterschappen zijn verplicht om jaarlijks te rapporteren over de opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamer.

Artikel 185a van de Gemeentewet luidt: Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.

NB De Artikelen 186a van de Provinciewet en 97e van de Waterschapswet bevatten dezelfde plicht.

De Vereniging van Rekenkamers wil graag een overzicht van de mate waarin overheden aan deze verplichting voldoen en hoe ze rapporteren. Met het invullen van deze enquête draagt u bij aan dat overzicht. U kunt de uitkomsten van de enquête gebruiken bij het bespreken van de rapportageplicht met raden, staten en algemene besturen. Gemeenten, provincies en waterschappen kunnen de informatie gebruiken om hun eigen overzicht te maken of verbeteren.

[Link naar enquête](#)

Het invullen van de enquête kost u circa 3 minuten

De Vereniging van Rekenkamers maakte ook een handreiking rapportage

verplichting, die is hier te vinden:

[Link naar handreiking](#)

Hoe gaat het met de werving?

In 2023 en 2024 organiseerde de Vereniging van Rekenkamers diverse activiteiten om mensen te interesseren in het lidmaatschap van rekenkamers. In het 'transitiejaar' waren er namelijk zo veel vacatures voor rekenkamers, dat we ons zorgen maakte of er wel genoeg mensen hun handen op zouden steken. We zijn heel benieuwd hoe dat nu gaat, kun je genoeg mensen vinden? We horen graag over je recente ervaringen met vacatures in jouw rekenkamer via info@rekenkamers.nl!

Podcast met de NSOB over rekenkamers: luister nu!

In de laatste podcast van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) gaat onze directeur Lies van Aelst in gesprek met host [Christiaan van der Kaaij](#) en [Annemarie van der Wilt](#), onderzoeker bij de NSOB. Het onderwerp? Rekenkamers en rekenkameronderzoek!

In een wereld waarin [cijfers statistieken](#) en [prognoses](#) steeds vaker als fundament voor beleid dienen, lijkt het alsof getallen een objectieve weergave van de werkelijkheid bieden. Maar is dat eigenlijk wel zo? Achter elk cijfer schuilen keuzes, interpretaties en verhalen die niet altijd verteld worden. Hoe beïnvloedt dit de praktijk van rekenkamers, die zich richten op controle en evaluatie van beleid? Welke verhalen blijven verborgen, welke belangen spelen mee, en hoe kan rekenkameronderzoek het goede politieke gesprek faciliteren?

Luister nu in je podcastapp!

- [Spotify](#)
- [Apple Podcasts](#)

Inschrijving DoeMee sluit 1 februari

Op dit moment zijn er ruim 120 aanmeldingen voor het DoeMee onderzoek 2025! Met een zekere regelmaat doen rekenkamers onderzoek naar onderbesteding. Dit omdat volksvertegenwoordigers onderbesteding als een probleem ervaren. Onderbesteding kan er bijvoorbeeld op duiden dat niet realistisch wordt begroot, dat activiteiten niet zijn uitgevoerd of dat extra middelen zodanig laat in het jaar beschikbaar komen dat besteding niet meer haalbaar is.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

Geeft de wijze waarop, in de aan dit onderzoek deelnemende provincie/ gemeente/ waterschap, wordt begroot, de volksvertegenwoordigers een goed inzicht in de baten en lasten en kan dit worden verbeterd?

Wat is onderbesteding

Met onderbesteding (ookwel onder-uitputting of onderschrijding) wordt bedoeld dat de kosten lager en/of de opbrengsten hoger zijn dan begroot. Onderbesteding is dus de tegenhanger van overbesteding of budgetoverschrijding. De Zuidelijke rekenkamer geeft een heldere definitie: onderbesteding is “het positieve verschil tussen het begrote resultaat (zowel oorspronkelijk als na wijziging) en het werkelijke resultaat. (...) Het resultaat betreft het saldo van de lasten en baten. Uitgaande van deze definitie kan sprake zijn van onderbesteding doordat *minder is uitgegeven dan begroot* (lagere lasten) en/of er *meer is ontvangen dan begroot* (hogere baten).”

Werkwijze in dit onderzoek

Om een diepgaander onderzoek te kunnen uitvoeren en de deelnemende rekenkamers bij het onderzoek te betrekken, is er bij de beantwoording van een aantal deelvragen, een gesprek van de rekenkamer met de raad/staten/het AB. In een verdiepend interview gaat de rekenkamer nader in op de antwoorden van de controller. De opdrachtnemer stelt een algemene interview- en gespreksleidraad op voor dit verdiepende interview. Het staat de rekenkamer uiteraard vrij om naast de vragen uit de leidraad ook aanvullende vragen te stellen.

[Meer informatie en inschrijven](#)

Hoe schrijf je een spannende samenvatting voor betrokkenen

burgers en een pakkend persbericht voor de media?

24 januari 2025

9:30 tot 13:00 uur

Utrecht of Amersfoort

Aanmelden

Burgers willen graag weten wat er in hun woonomgeving gebeurt en wat de gemeente doet om de stad of het dorp zo aantrekkelijk mogelijk te maken. De rapporten van de rekenkamer geven inzicht in wat er goed en niet goed gaat en wat er nodig is om het beter te doen.

Die rapporten zijn vaak lastig leesbaar en moeilijk te begrijpen voor de geïnteresseerde inwoner.

In deze cursus leert journalist Karel Ornstein (ex-Nieuwsuur, RTL Nieuws, Time en Radio1) hoe je een leesbare en informatieve samenvatting voor betrokken burgers schrijft. Hij legt je uit hoe je de belangrijkste boodschap formuleert, welke argumenten je het beste kan gebruiken en welk praktijkvoorbeeld de kernboodschap goed illustreert.

Rekenkamerrapporten zijn vaak ook interessant voor de pers en via de media bereik je geïnteresseerde burgers. In dezelfde cursus leert Karel Ornstein je aan welke eisen een goed persbericht moet voldoen. Hoe je zo'n bericht in helder en toegankelijk Nederlands schrijft zodat het verhaal opvalt en journalisten erover gaan publiceren.

Training: Zelf infographics maken in één dag

DeBeeldbouwers nemen jullie stap voor stap mee om van veel tekst een sprekende infographic te maken. In deze 1-daagse training werk je aan je eigen project. Onder begeleiding van DeBeeldbouwers maken jullie een infographic in het programma Canva. De training heeft een prettige balans tussen theorie en doen. Van schetsen en het bestuderen van soorten infographics, tot vormgeeftips en uitwerken in Canva. Uiteraard mag je aan het einde van dag met trots je infographic presenteren! We geven iedereen een cheatsheet mee naar huis met alle tips en trucks nog eens op een rij zodat je de volgende dag direct door kan!

14 februari 2025, Eindhoven

2 april 2025, Zwolle of Assen

Webinar: Wat is het verschil tussen mensen en chimpansees? En wat kun je als rekenkamer met die kennis?

5 maart 2025

Online

12.00 - 13.00 uur

In dit webinar vertelt Jan R. Lunsing over zijn boek *Het kleine verschil dat alles verandert* en hoe dit boek rekenkamers kan inspireren.

[Aanmelden](#)

Rekenkamers zijn op zoek naar hoe beleid beter kan. Het boek helpt aan andere kijkrichtingen; andere verhalen. Denk bij het maken van beleid niet alleen aan verboden en geboden of aan financiële prikkels, maar ook aan andere krachtige motivaties van burgers: het zoeken naar een gedeeld doel.

De zoektocht begint bij een treinreis over de Veluwe en gaat over verhalen waarmee mensen hun samenleving bouwen; verhalen waarmee ze rechten verdelen en verhalen die leiden tot beleid.

In dit webinar uitleg waarom dat een gedeeld doel krachtig werkt en tot laat slot zien hoe een gemeente dat kan omzetten in beleidsvoorstellen.

Want, is de conclusie van dit webinar, in de rekenkamer zitten toch geen chimpansees?

Introductiecursus Amersfoort 2025

6 maart 2025

Amersfoort

In het voorjaar van 2025 gaat in Amersfoort weer een nieuwe editie van de cursus van start. Enthousiaste docenten staan klaar om iedereen tijdens vier bijeenkomsten wegwijs te maken in de beginselen van onderzoek en organisatie van rekenkamers.

[Aanmelden](#)

Na een startbijeenkomst zijn er drie bijeenkomsten waarin een reeks van onderwerpen aan de orde komt. Het programma is als volgt:

Online startbijeenkomst: kennismaking met deelnemers en docenten.

Dagdeel 1: Bestaansrecht, vormen en taken van de rekenkamer.

Dagdeel 2: Wat is rekenkameronderzoek?

Dagdeel 3 & 4: Opzet, aanpak en methoden van rekenkameronderzoek.

Dagdeel 5: Analyse, rapportage en presentatie van rekenkameronderzoek.

Dagdeel 6: Doorwerking en meerwaarde van rekenkameronderzoek.

Na afronding ontvangt u een getuigschrift van de Vereniging van Rekenkamers.

- Startbijeenkomst: 6 maart
- Dag 1: 14 maart
- Dag 2: 11 april
- Dag 3: 9 mei

Online masterclass: De juridische basis van de rekenkamer

6 maart 2025

Online

09.30 - 11.30 uur

Aanmelden

In de online masterclass 'de juridische basis van de rekenkamer' gaat Arjan Kok (Rekenkamer Amsterdam-Zaanstad) in op de vraag wat het voor leden van rekenkamers betekent dat de rekenkamer een bestuursorgaan is.

Welke verplichtingen brengt dit met zich mee? Ook wordt ingegaan op de Wet openheid overheid (Woo) die van toepassing is op rekenkamers. Er wordt stilgestaan bij de vragen welke informatie moet je als rekenkamer openbaar maken, hoe je dat, en hoe moet je handelen als je een Woo-verzoek ontvangt. De masterclass sluit af met de onderzoeksrechten en -plichten van rekenkamers. En met de plicht van college van B en W (gemeenten), Gedeputeerde staten (provincies) en het dagelijks bestuur van het Waterschap om jaarlijks een overzicht op te stellen over de opvolging van de aanbeveling van de rekenkamer. In januari 2025 ontvangen rekenkamers een korte vragenlijst over hoe overheidsbesturen uitvoering geven aan deze plicht.

Ben je voor de masterclass al nieuwsgierig naar deze onderwerpen? Lees dan het handboek [De binnen- en buitenkant van rekenkamers](#) (Boom uitgeverij, november 2024). Wil je dat jouw vraag wordt behandeld tijdens de masterclass? Mail je vraag dan voor donderdag 28 februari 2025 naar info@rekenkamers.nl. Ook tijdens de masterclass is het mogelijk om vragen te stellen.

Digitale workshop slim schrijven met AI

10 maart 2025

AI tools worden steeds vaker gebruikt, maar hoe zet

Online
13.30 - 17.00 uur

je ze effectief en veilig in als rekenkamer? In deze training leer je AI veilig te gebruiken in het voordeel van jouw rekenkamerwerk.

Aanmelden

We starten met een introductie op AI. Wat is het? Hoe werken programma's zoals ChatGPT? Welke toepassingen zijn er op het gebied van tekst? En hoe veranderen deze ontwikkelingen onze manier van schrijven?

Daarna bespreken we het geven van input aan AI. De output van een AI-tool valt of staat met een goede input. We laten jullie zien hoe je je strategisch voorbereidt, je kunt verplaatsen in de lezer en hoe je goede boodschappen formuleert. Daarmee zorgen jullie voor de perfecte input voor de AI-tools. Ook wel 'prompt' genoemd. Hierbij gaan we natuurlijk aan de slag met jullie eigen teksten en casuïstiek.

Intervisie voor rekenkamerleden en voorzitters

12 maart 2025
Bar Beton
10.00 - 13.00 uur

De Vereniging van Rekenkamers organiseert intervisietrajecten, waarin de deelnemers in een veilige omgeving concrete vraagstukken uit hun werk aan de orde kunnen stellen om zo van elkaar te leren. Interesse? Schrijf je dan nu in!

Aanmelden

Waarom intervisie?

Hoe werk je met anderen samen? Hoe ga je om met lastige situaties? Hoe treed je effectief op? Hoe pak je je rol als rekenkamer goed op? Al dat soort vragen kan je aan de orde stellen in intervisie. Het gaat daarbij zowel om vakinhoudelijke onderwerpen als om de manier waarop jij als persoon je kennis, competenties en vaardigheden inzet in je werk. Het kan bijvoorbeeld gaan over de relatie met de volksvertegenwoordiger, fricties binnen de rekenkamer en de relatie met onderzoeksbureaus.

Tijdens de intervisie ga je samen met collega rekenkamerleden en voorzitters en een professionele begeleider aan de slag om te kijken hoe je je in een bepaalde situatie kunt opstellen. Intervisie stimuleert zo bij alle deelnemers een andere, vaak verfrissende kijk op de manier waarop je je rekenkamerwerk invult.

Lunchwebinar: onderzoek doen naar zorgfraude

13 maart 2025

Online

12.00 - 13.00 uur

Aanmelden

De rekenkamer Vijfheerenlanden won twee jaar geleden bijna de Goudvink met haar onderzoek naar zorgfraude. Inmiddels heeft ook de rekenkamer IJsselstein onderzoek uitgevoerd naar zorgfraude en zijn de 7 samenwerkende rekenkamers in Noord-Limburg een onderzoek gestart.

Wat maakt dit thema relevant voor rekenkamers? En hoe pak je dit onderzoek aan? Klaartje Peters (Venlo) en Rob Paulussen (Vijfheerenlanden) nemen je mee in hun onderzoek. In Noord-Limburg loopt het onderzoek, Vijfheerenlanden overweegt een opvolgingsonderzoek.

Wat is (deze vorm van) zorgfraude? Het gaat om zorgaanbieders die niet de zorg leveren die ze zouden moeten leveren, maar wel factureren. In [binnenlandsbestuur is meer te lezen](#).

Save the date: kennisplatform Limburg

14 maart 2025

Kennisplatform Limburg

Roermond

12.30 - 17.00 uur

Aanmelden

Op 14 maart is er 's middags een bijeenkomst met Limburgse Kennisplatform met het centrale thema "relaties van de Rekenkamer". Een aantal interessante sprekers zullen zowel de relatie van de Rekenkamer met zijn omgeving belichten als de relaties binnen de rekenkamer (functioneren van het team).

Digitale workshop slim schrijven met AI

20 maart 2025

Online

13.30 - 17.00 uur

Aanmelden

AI tools worden steeds vaker gebruikt, maar hoe zet je ze effectief en veilig in als rekenkamer? In deze training leer je AI veilig te gebruiken in het voordeel van jouw rekenkamerwerk.

We starten met een introductie op AI. Wat is het? Hoe werken programma's zoals ChatGPT? Welke toepassingen zijn er op het gebied van tekst? En hoe veranderen deze ontwikkelingen onze manier van schrijven?

Daarna bespreken we het geven van input aan AI. De output van een AI-tool valt of staat met een goede input. We laten jullie zien hoe je je strategisch voorbereidt, je

kunt verplaatsen in de lezer en hoe je goede boodschappen formuleert. Daarmee zorgen jullie voor de perfecte input voor de AI-tools. Ook wel 'prompt' genoemd. Hierbij gaan we natuurlijk aan de slag met jullie eigen teksten en casuïstiek.

Training Omgaan met de media

26 maart 2025

Amersfoort of Utrecht

9.30 - 16.30 uur

[Aanmelden](#)

Wil je regie krijgen en houden over je eigen verhaal? Dan moet je uiteraard weten wat je wilt vertellen. En hoe je dat het beste vertelt. Maar je moet vooral ook kunnen samenwerken met de journalist of een medium. Hoe? Dat leer je in de training Omgaan met de media.

Training: Een onderzoeksontwerp in een dag

28 maart 2025

Gradus, Amersfoort

13.30 - 17.00 uur

[Aanmelden](#)

De training richt zich op leden, onderzoekers en secretarissen van rekenkamers die zich in hun dagelijkse praktijk bezighouden met het ontwikkelen van onderzoeksontwerpen voor rekenkameronderzoek.

De training is zowel relevant voor deelnemers die zelf onderzoek doen als voor deelnemers die rekenkameronderzoek uitbesteden. De training bouwt inhoudelijk voort op onderdelen uit de introductiecursus, maar eerdere deelname aan de introductiecursus is geen harde voorwaarde voor inschrijving. Maak je geen onderdeel uit van een rekenkamer? Dan val je niet binnen de doelgroep.

Inhoud

Het doel van de training is het bieden van concrete handvatten bij het opstellen van een scherp onderzoeksontwerp voor rekenkameronderzoek. Voor het bereiken van dit doel maken we gebruik van een werkvorm waarin korte theoretische inleidingen worden afgewisseld door toepassingen waarbij deelnemers (deels in subgroepen) zelf aan de slag gaan. Tijdens de training staan we stapsgewijs stil bij het kiezen van focus en afbakening, het formuleren van hoofd- en deelvragen, het specificeren van normen en het selecteren van geschikte onderzoeksmethoden. Enige ervaring met het opstellen van onderzoeksontwerp is gewenst. Deelnemers wordt gevraagd om, indien mogelijk, vooraf een kort eigen (aanzet voor) onderzoeksontwerp in te sturen en deze mee te nemen naar de training. Gedurende de dag gaan we met dat onderzoeksontwerp aan de slag.

Masterclass: De morele lakmoesproef

25 april 2025

Amersfoort

10.00 - 13.00 uur

[Aanmelden](#)

Deze masterclass wordt verzorgd door Lieke van Stekelenburg, Richard Voddé en Rogier van der Wal van het lectoraat Ethisch Werken bij het Instituut voor HRM & Toegepaste Psychologie van de Fontys Hogeschool.

We besteden aandacht aan de morele aspecten van het werk van rekenkamers en aan het morele kompas van een rekenkamerlid.

Deze masterclass bestaat uit drie delen.

De sprekers zullen eerst ingaan op de ethische aspecten van het rekenkamerwerk en plaatsen die in context.

Daarbij kijken we ook naar de mogelijke relatie tussen het werk van rekenkamers en het onderzoeksthema integriteit, dat bij gemeenten een eigen dynamiek kent en waar in de gangbare praktijk best het een en ander op valt aan te merken.

We zoomen vervolgens in op het morele of ethische kompas en de verschillende componenten daarvan, hier gaan de deelnemers ook actief mee aan de slag.

Voorjaarscongres 2025

12 juni 2025

Locatie volgt

[Aanmelden](#)

Meer informatie volgt.

Verdiepingscursus P&C cyclus

27 juni 2025

Utrecht of Amersfoort

[Aanmelden](#)

In de verdiepende module P&C-cyclus maak je kennis met alle onderdelen van de P&C-cyclus van een gemeente en krijg je inzicht hoe je deze als gemeentelijke rekenkamer kunt benutten.

Dit is geen verdiepende module gemeentefinanciën of BBV. In deze module staat de P&C-cyclus centraal en krijg je op hoofdlijnen inzicht in hoe je de bijbehorende documenten van de P&C cyclus als rekenkamer kunt lezen en benutten. Je krijgt inzicht in de functie van de P&C cyclus; aan de hand van de P&C-cyclus voor begroten en verantwoorden leer je hoe de financiën van de gemeente op hoofdlijnen zijn opgebouwd. Verder krijg je bij elke fase van de P&C-cyclus aan de hand van een actieve oefening inzicht in de manier waarop je als rekenkamer deze fase kunt benutten. Na afloop van de cursus kun je de stukken van de P&C-cyclus begrijpen en beredeneren welke instrumenten je hebt om raadsleden te ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol. De verdiepende module P&C-cyclus is gericht op de leden en ondersteunende staf van gemeentelijke rekenkamers. De module zal worden verzorgd door dr. Sjoerd Keulen. Sjoerd is expertonderzoeker bij de Algemene Rekenkamer en bestuurslid van de rekenkamer Utrecht.

Introductiecursus Eindhoven/Breda 2025

18 september 2025

Eindhoven

Aanmelden

In 2025 gaat in Eindhoven weer een nieuwe editie van de cursus van start. Enthousiaste docenten staan klaar om iedereen tijdens vier bijeenkomsten wegwijs te maken in de beginselen van onderzoek en organisatie van rekenkamers. Na een startbijeenkomst zijn er drie bijeenkomsten waarin een reeks van onderwerpen aan de orde komt.

Het programma is als volgt:

- Online startbijeenkomst: kennismaking met deelnemers en docenten.
- Dagdeel 1: Bestaansrecht, vormen en taken van de rekenkamer.
- Dagdeel 2: Wat is rekenkameronderzoek?
- Dagdeel 3 & 4: Opzet, aanpak en methoden van rekenkameronderzoek.
- Dagdeel 5: Analyse, rapportage en presentatie van rekenkameronderzoek.
- Dagdeel 6: Doorwerking en meerwaarde van rekenkameronderzoek.

Na afronding ontvangt u een getuigschrift van de Vereniging van Rekenkamers.

- Startbijeenkomst: 18 september
- Dag 1: 26 september
- Dag 2: 31 oktober
- Dag 3: 21 november

Najaarscongres 2025

28 november 2025
Antropia, Driebergen

Meer informatie volgt.

[Aanmelden](#)

Verschillende offerteverzoeken en vacatures op onze website

Op de site van de Vereniging van Rekenkamers staan op dit moment verschillende offerteverzoeken en vacatures vanuit rekenkamers. Neem een kijkje op onze site voor de vacatures en stuur nieuwe vacatures in voor een breed bereik! Ken je iemand voor wie rekenkamerwerk interessant kan zijn? Wijs ze ook vooral op de vacatures! Voor nieuwe rekenkamerleden hebben we dit jaar ook weer een introductiecursus.

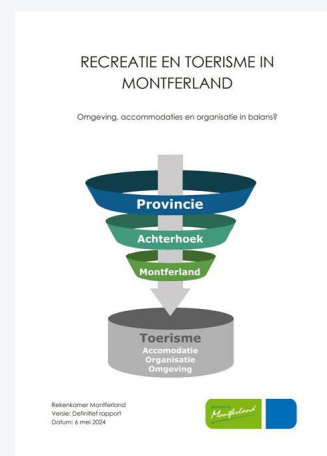
Op onze site is daarnaast ruimte voor het doen van offerteverzoeken. Zo kun je een breed scala aan onderzoekers bereiken.

[Lees de offerteverzoeken en vacatures](#)

Rekenkamerrapport in de spotlight

De Vereniging van Rekenkamers heeft een bibliotheek van rekenkamerrapporten op haar website. Een mooie plek voor vele rekenkamers om bijvoorbeeld vooronderzoek te doen voor een volgend onderzoek. Daarnaast is de bibliotheek van de Vereniging van Rekenkamers de basis voor de metadossiers. Kijk jij wel eens rond in de bibliotheek? En upload je al je eigen rekenkamerrapporten?

In deze nieuwsbrief besteden we aandacht aan een recent toegevoegd rekenkamerrapport uit onze bibliotheek. We hebben dit rapport willekeurig geselecteerd.

Deze nieuwsbrief is dat het rapport van de rekenkamer Montferland: **Recreatie en Toerisme in Montferland**

De rekenkamer heeft besloten onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het recreatief en toeristisch beleid, mede op verzoek van meerdere fracties. Met dit onderzoek wil de rekenkamer de gemeenteraad inzicht geven in doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid en daarmee de controlerende taak van de gemeenteraad ondersteunen. Ook wil de rekenkamer bruikbare aanbevelingen geven met het oog op de toekomstige herijking van het recreatief & toeristisch beleid en daarmee de kaderstellende taak van de gemeenteraad ondersteunen.

[Het onderzoek is hier terug te vinden](#)

 [Tweet](#)

 [Deel](#)

Vereniging van Rekenkamers

Telefoon: 085 - 225 02 75

E-mail: info@rekenkamers.nl